

เหวี่ยงเกออักในทัศนะสื่อไทย ปี 1980¹

Nguyen Co Thach in the Views of Thai Media in 1980

ธนันท์ ปุณวรรณา / Thananan Boonwana

Center for Research on Plurality in the Mekong Region (CERP)
Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University
Khon Kaen 40002, Thailand
Email: hideko26@gmail.com

Abstract

This project used the historical research method and focused on Thai newspapers from nine publishing houses, namely Matichon, Thairath, Siam Rath, Daily Time, Siang Puangchon, Star Siam, Banmuang, Daily Mirror and Daily News, which presented news about Nguyen Co Thach from March to July 1980. It found while he was the Foreign Minister of Vietnam during the beginning of the Cambodian issue, he visited Thailand three times. Each time the Thai media presented his news, reflecting how important he was to Thailand. The first presentation of him in Thai media was during the first phase of Vietnam's invasion of Cambodia. Nguyen Co Thach was presented by the Thai media as an important person. It created neither a positive nor negative image. The second period was Nguyen Co Thach's official visit on May 17-20. The images presented were both positive and negative depending on the situation, but mostly positive. For example, Nguyen Co Thach was referred to as the "Ambassador of Peace of Hanoi", "the most compassionate ambassador", "a fun person", and "a gentleman." The third period, at the end of June, was during the fighting between Vietnamese and Thai soldiers at Ban Non Mak Mun, when Nguyen Co Thach visited Thailand briefly before continuing his next trip. However, he did not express any responsibility for the fighting at Ban Non Mak Mun in his interviews, which resulted in negative attitudes of the Thai media towards him. Nguyen Co Thach was presented as a villain in Thai history for the first time.

Keywords: Nguyen Co Thach, Thai media, views

¹ บทความวิจัยเรื่อง "เหวี่ยงเกออัก" ในทัศนะสื่อไทย ปี 1980 เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง เหวี่ยงเกออักในทัศนะสื่อไทยและเวียดนาม ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

บทความวิจัยแห่งเวียนเกอธัคในทัศนะสื่อไทย ปี 1980 เป็นงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยทางประวัติศาสตร์ มุ่งวิเคราะห์เอกสารชั้นต้นประเภทหนังสือพิมพ์ไทยจาก 9 สำนักพิมพ์ ได้แก่ มติชน ไทยรัฐ สยามรัฐ เดลิโทม์ เสียงปวงชน ดาวสยาม บ้านเมือง เดลิมีเรอร์ และเดลินิวส์ ที่นำเสนอข่าวแห่งเวียนเกอธัคในระหว่างเดือนมีนาคม-กรกฎาคม 1980 พบว่าแห่งเวียนเกอธัคขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนามซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของปัญหากัมพูชา เขาได้มีโอกาสเดินทางเข้ามายังประเทศไทย 3 ครั้ง ในแต่ละครั้งสื่อไทยได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเขาย่างต่อเนื่องซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแห่งเวียนเกอธัคมีความสำคัญต่อไทยมากเพียงใด โดยภาพของแห่งเวียนเกอธัคถูกนำเสนออย่างมีพลวัต ครั้งแรก การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับแห่งเวียนเกอธัคของสื่อไทยซึ่งเป็นช่วงแรกของการบุกยึดกัมพูชาของเวียดนามได้ไม่นาน การนำเสนอข่าวของสื่อไทยได้สร้างการรับรู้ว่า แห่งเวียนเกอธัคเป็นใครและมีความสำคัญอย่างไร แต่ยังไม่มีการสร้างภาพในแง่ลบบวกหรือลบต่อตัวเขา ครั้งที่สอง การเยือนไทยอย่างเป็นทางการของแห่งเวียนเกอธัคในระหว่างวันที่ 17-20 พฤษภาคม 1980 สื่อไทยได้นำเสนอภาพแห่งเวียนเกอธัคทั้งในเชิงบวกและลบขึ้นกับบริบทที่แห่งเวียนเกอธัคพำนักอยู่ในไทย แต่ส่วนใหญ่เน้นการนำเสนอภาพด้านบวกมากกว่า เช่น แห่งเวียนเกอธัคเป็น “ทูตสันติภาพแห่งฮานอย” “นักการทูตที่ใจเย็นที่สุด” “อารมณ์สนุกสนาน” “เป็นคนสุภาพ” เป็นต้น ครั้งที่สาม ช่วงปลายเดือนมิถุนายน 1980 เป็นช่วงที่เกิดเหตุการณ์สู้รบกันของทหารเวียดนามและทหารไทยที่บ้านโนนหมากมุ่น ขณะนั้นแห่งเวียนเกอธัคเข้ามาประเทศไทยเพื่อเป็นการแวะพักและเพื่อเดินทางไปยังที่หมายอื่น แต่ผลจากเหตุการณ์บ้านโนนหมากมุ่นและการให้สัมภาษณ์ของแห่งเวียนเกอธัคที่ไม่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้สื่อไทยนำเสนอภาพแห่งเวียนเกอธัคเปลี่ยนไปในทางลบมากขึ้นและแห่งเวียนเกอธัคถูกนำเสนอภาพให้กลายเป็นผู้ร้ายในประวัติศาสตร์ไทยเป็นครั้งแรก

คำสำคัญ: แห่งเวียนเกอธัค สื่อไทย ทัศนะ มุมมอง

บทนำ

แห่งเวียนเกอธัค (Nguyen Co Thach / 1921-1998) เป็นอีกบุคคลสำคัญในเวียดนามที่เคยเข้ามาเมืองไทยนอกจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ

ผู้นำโฮจิมินห์ที่เป็นที่รู้จักหรือรับรู้กันในหมู่คนไทย ในสังคมเวียดนามชื่อเสียงของเขาเป็นที่รู้จักในฐานะ “นักการทูตที่เยี่ยมยอดที่สุดในยุคโฮจิมินห์” (Nha ngoai giao xuat sac thoi dai Ho Chi Minh) จากการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเพลงเวียนเกอรัคในเอกสารไทยโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับเขาจำนวนหนึ่งซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงทศวรรษ 1980 ขณะที่เอกสารไทยประเภทอื่นพบน้อยมาก ข้อมูลในหนังสือพิมพ์ไทยทำให้เห็นว่าเมื่อครั้งเพลงเวียนเกอรัคดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนามแทนนายเหงียนชุยจิง (Nguyen Duy Trinh) เขาได้มีโอกาสเดินทางมาเยือนประเทศไทยถึง 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงแรกในปี 1980 ช่วงที่ 2 ในปี 1982 และช่วงที่ 3 ในปี 1984 ในบทความวิจัยชิ้นนี้จะเลือกศึกษาเฉพาะการเข้ามาประเทศไทยในช่วงปี 1980 ของเขาเท่านั้น เนื่องจากปี 1980 เป็นปีที่เพลงเวียนเกอรัคเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนาม โดยการเข้ารับตำแหน่งก็เพื่อแก้ไขปัญหากัมพูชาโดยเฉพาะ นอกจากนี้แล้วในปีดังกล่าวยังเป็นปีที่เพลงเวียนเกอรัคเดินทางมาประเทศไทยเป็นครั้งแรกและเป็นการเข้ามาไทยถึง 3 ครั้งด้วยกัน โดยครั้งที่ 1 มีขึ้นในวันที่ 11 พฤษภาคม 1980 ครั้งที่ 2 มีขึ้นระหว่างวันที่ 17-20 พฤษภาคม 1980 และครั้งที่ 3 มีขึ้นช่วงเดือนมิถุนายน 1980 ซึ่งทั้ง 3 ครั้งเป็นการเข้ามาใน 2 ลักษณะ กล่าวคือเป็นการมาแวะพักประเทศไทยเพื่อเดินทางไปยังที่หมายอื่นจำนวน 2 ครั้ง (ครั้งที่ 1 และ 3) และเป็นการมาเยือนไทยอย่างเป็นทางการจำนวน 1 ครั้ง (ครั้งที่ 2) พบว่าสื่อไทยได้มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเพลงเวียนเกอรัคไว้อย่างน่าสนใจและมีพลวัต ที่สำคัญชื่อเสียงของ “เพลงเวียนเกอรัค” ทำให้คนไทยได้รู้จักเขาเป็นครั้งแรก

คำถามจึงมีว่า เพลงเวียนเกอรัคในทัศนะของสื่อไทยในปี 1980 เป็นอย่างไร (โดยเน้นศึกษาทัศนคติ/มุมมอง/การสร้างการรับรู้/การสร้างภาพต่อเพลงเวียนเกอรัค) ผู้วิจัยจะเน้นวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารชั้นต้นประเภทหนังสือพิมพ์ไทย ซึ่งได้รับการจัดเก็บในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ณ ท่าวาสุกรีจาก 9 สำนักพิมพ์ ได้แก่ มติชน ไทยรัฐ สยามรัฐ เดลินิวส์ เสี่ยงปวงชน ดาวสยาม บ้านเมือง เดลินิวส์ และเดลินิวส์ ที่ได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเพลงเวียนเกอรัคช่วงระหว่างวันที่ 8 มีนาคม - 1 กรกฎาคม 1980 อย่างไรก็ดี ข่าวที่นำมาวิเคราะห์นั้นเป็นข่าวเก่าที่จัดเก็บไว้ในหอจดหมายเหตุ

แห่งชาติซึ่งมีลักษณะเป็นข่าวตัดปะบนกระดาษสีขาว เรียกกันว่า “กฤตภาคข่าวหนังสือพิมพ์” ผลที่ได้จากการศึกษาจะทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับบุคคลสำคัญของเวียดนามที่เคยปรากฏเป็นข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ไทย แต่ยังไม่เคยได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ แม้การเข้ามาของเหวียนเกอธัคในไทยมิได้มีผลกระทบต่อสังคมไทยในวงกว้าง แต่ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทย-เวียดนามและโดยเฉพาะการเมืองในภูมิภาค

สังเขปภูมิหลังเหวียนเกอธัคกับปัญหาการเมืองในภูมิภาคและการเดินทางมาประเทศไทยของเขาในปี 1980

เหวียนเกอธัคมีชื่อจริงว่า พัมวันเกื่อง แต่ชื่อที่ปรากฏให้เห็นในเอกสารฝ่ายไทย เช่น “เหงียนโกธัค” หรือ “เหวียนโคธัค” เป็นต้น เกิดเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 1921 เป็นชาวอำเภอหู่บ้าน จังหวัดนัมดิงห์ เขาเข้าร่วมงานปฏิวัติครั้งแรกในปี 1937 ขณะที่ยังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนถ่านหู่จูงในฐานะสมาชิกองค์กรเยาวชนประชาธิปไตย (Than nien Dan chu) ต่อมาในปี 1939 ได้เปลี่ยนชื่อใหม่มาเป็นองค์กรต่อต้านจักรวรรดินิยม (Than nien phan de) กล่าวกันว่า กิจกรรมขององค์กรดังกล่าวได้ดึงดูดความสนใจให้นักเรียนที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1-3 ซึ่งมีจำนวนกว่า 10 คนเข้าร่วมแข่งขัน โดยเหวียนเกอธัคและเพื่อนร่วมชั้นคนอื่นๆ มีส่วนร่วมกระตุ้นให้นักเรียนของโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรเสมอ ระหว่างปี 1937-1940 ขบวนการปฏิวัติในจังหวัดนัมดิงห์ค่อนข้างโดดเด่นมากท่ามกลางการเคลื่อนไหวของคนกลุ่มต่างๆ เช่น กรรมกร ชาวนา ยุวชน และผู้หญิง มีการชุมนุมประท้วงและนัดหยุดงานหลายครั้งเพื่อเรียกร้องการขึ้นเงินเดือนและลดชั่วโมงทำงาน ตลอดจนต่อต้านการขึ้นภาษีของอาณานิคม ตลอดระยะเวลา 3 ปี (1937-1940) ที่มีการประท้วง ฝ่ายฝรั่งเศสเริ่มดำเนินการจับกุมผู้เข้าร่วมประท้วงเป็นเวลานานกว่า 13 เดือน (เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 1940 - พฤษภาคม 1941) ส่งผลให้จำนวนผู้ถูกจับมีมากกว่า 500 คนใน 4 จังหวัด ภายหลังแม้จะได้รับการปล่อยตัวมากกว่า 400 คนก็ตาม ส่วนเหวียนเกอธัคนั้นถูกคุมขังเป็นเวลา 5 ปี (1940-1945)

ในสถานที่คุมขังถึง 3 แห่งด้วยกัน คือ นามดิงห์ เซินลา และฮว๋าบิงห์ ช่วงที่ถูกขังที่เซินลา เหวี่ยงเบกเกอร์ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน (พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม) อย่างเป็นทางการ เขาได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำยัดอำนาจในเหตุการณ์ปฏิวัติเดือน 8 ปี 1945 ที่จังหวัดนามดิงห์ซึ่งเป็นบ้านเกิดของเขาเอง (Hoang Tung, 2003: 21) หลังจากนั้นเพียง 1 เดือนพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามมีมติให้เหวี่ยงเบกเกอร์เข้ารับตำแหน่งเป็นผู้ช่วยหvoerเหวี่ยงซำปที่กระทรวงกลาโหมและรับตำแหน่งสำคัญอื่นๆ ในพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม

ในปี 1954 หลังเวียดนามมีชัยชนะเหนือฝรั่งเศส พรรคฯ ได้เรียกตัวเหวี่ยงเบกเกอร์ให้เข้ามาทำงานในตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานกระทรวงการต่างประเทศ (Canh Van phong Bo Ngoai giao) ต่อมาเขาได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่กงสุลใหญ่คนแรกของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามประจำประเทศอินเดีย (1954-1960) ซึ่งทำให้เขามีโอกาสฝึกฝนภาษาอังกฤษด้วยตนเองจนสามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว (Nguyen Van Tran, 2003: 35) ช่วงระหว่างปี 1960-1979 เขารับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศและคณะกรรมการพรรคฝ่ายกระทรวงการต่างประเทศ นอกจากนี้ เขายังได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนพิเศษของรัฐบาลเพื่อเดินทางเยือนประเทศต่างๆ ในแถบอาหรับ ยุโรป ตะวันตก ยุโรปเหนือ และอาเซียน ต่อมาตำแหน่งสูงสุดที่เขาได้รับคือเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโดยปฏิบัติหน้าที่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 1980 - กรกฎาคม 1991 และเสียชีวิตลงในวันที่ 10 เมษายน 1998 ณ กรุงฮานอย (Bo Ngoai giao Viet Nam, 2016) เหวี่ยงเบกเกอร์ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนาม เขาได้มีโอกาสเดินทางมาเยือนประเทศไทยหลายครั้งในช่วงทศวรรษ 1980 ขณะนั้นเป็นช่วงที่เวียดนามกำลังเผชิญกับมาตรการคว่ำบาตรจากนานาชาติและมีสาเหตุมาจากเวียดนามได้นำทหารบุกยึดกรุงพนมเปญในวันที่ 25 ธันวาคม 1978 และจัดตั้งรัฐบาลเฮง สัมรินขึ้น เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นที่รับรู้ในชื่อ “ปัญหากัมพูชา” หรือ “ปัญหาที่เวียดนามได้รุกรานและยึดครองกัมพูชาเป็นเวลากว่า 10 ปี” ซึ่งเกี่ยวพันกับความขัดแย้งระหว่างเวียดนามกับกัมพูชาและเวียดนามกับจีน (Chainam, 2016)

การยึดครองกัมพูชาทำให้เวียดนามคงทหารประจำการอยู่ในกัมพูชา ซึ่งในระยะเริ่มต้นของปัญหา กัมพูชา เหวียนเกอชัคในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศจำเป็นต้องเดินทางไปทั่วโลกโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้เพื่อชี้แจงสถานการณ์และแสดงจุดยืนของเวียดนามพร้อมกับหยั่ง ท่ำที่ประเทศต่างๆ เช่น สันบนุ่น ไม่สันบนุ่น หรือวางตัวเป็นกลางกับปฏิบัติการ ดังกล่าวของเวียดนาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี การยึดครองกัมพูชาของเวียดนามได้ ส่งผลกระทบต่อ “ความมั่นคง” ของไทยโดยตรง เนื่องจากมีผู้อพยพจากฝั่งกัมพูชา ลี้ภัยมายังฝั่งชายแดนไทยเป็นจำนวนมาก ตลอดจนสมัยพล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ เป็นนายกรัฐมนตรีไทยดำเนินนโยบายผลักดันผู้อพยพกัมพูชากลับเข้าเขตกัมพูชา แต่ได้รับการคัดค้านจากนานาชาติด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรม ไทยแสดงจุดยืน ให้การรับรองรัฐบาลกัมพูชาประชาธิปไตยซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลเอง สัมริน ที่เวียดนามให้การรับรองว่าเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องของกัมพูชาและไทยสนับสนุน การคงที่หนึ่งของกัมพูชาประชาธิปไตยในองค์การสหประชาชาติ ถึงแม้ พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์จะลาออกจากตำแหน่งในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 1980 ส่งผลให้พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในเวลาต่อมา (Noiwong, 1998: 4-5) ประเด็นปัญหากัมพูชาได้กลายเป็นปัญหาส่งต่อมายังรัฐบาล ชุดนี้อย่างเลี่ยงไม่ได้โดยเฉพาะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศของ ไทยใหม่ จากเดิมที่ไทยดำเนินนโยบายเป็นกลางเปลี่ยนเป็นนโยบายให้ความร่วมมือ ในทุกด้านกับอาเซียนและจีนเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือรัฐบาลกลุ่มเขมรสามฝ่าย (CGDK) ที่ต่อต้านการรุกรานและยึดครองกัมพูชา ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ นโยบายไทยเปลี่ยนไปนั้นมาจากการสู้รบกันระหว่างทหารไทยและทหารเวียดนาม ที่บ้านโนนหมากมุ่นในเดือนมิถุนายน 1980 ผลคือ การสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ของชาวบ้านบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา มีการหลั่งไหลเข้ามาในเขตไทยของผู้ลี้ภัย ฝฝ่ายไทยเริ่มมองว่ากระทบต่อความมั่นคงของไทยในทุกด้าน ดังนั้นการมีนโยบาย เป็นกลาง (ในแบบเดิม) จึงถูกมองว่า เท่ากับเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ เวียดนามมีความเหิมเกริมและยอมรับการรุกรานและยึดครองกัมพูชาของเวียดนาม (Chainam, 2016: 1240) นอกจากนี้ ปฏิบัติการทางทหารของเวียดนามได้ก่อความ

กังวลใจให้แก่ไทยและอาเซียนมาก เมื่อเวียดนามได้ตั้งอาสาสหภาพโซเวียตที่ถูกลมองว่าเป็นภัยคุกคามให้เข้ามาในภูมิภาค ต่อมาทั้งไทยและอาเซียนมองว่า เวียดนามต้องการขยายอำนาจทั่วทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่ใช่แต่ในเฉพาะในอินโดจีนเท่านั้น (Noiwong, 1998: 3-4)

เพลงเวียนเกอรัคในทัศนะของสื่อไทย ปี 1980

การตั้งประเด็นเพลงเวียนเกอรัคในทัศนะของหนังสือพิมพ์ไทย ผู้วิจัยจะพิจารณาจากเนื้อหาของกรรณการข่าวและจากการพาดหัวข่าว (Rato, 2009: 10-11) เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์การตั้งเป็นประเด็นหัวข้อ เนื่องจากทั้งสองส่วนสามารถสะท้อนทัศนคติ/มุมมอง/การสร้างภาพ/การสร้างการรับรู้ของสื่อไทยที่มีต่อเพลงเวียนเกอรัคเป็นอย่างดี ในช่วงต้นปี 1980 ซึ่งเป็นปีที่เพลงเวียนเกอรัคเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนามเป็นปีแรกและปัญหากัมพูชาเริ่มถูกพูดถึงกันมากในภูมิภาค โดยเฉพาะส่งผลกระทบต่อไทย ผู้วิจัยพบว่า เพลงเวียนเกอรัคได้ใช้โอกาสนี้เดินทางเข้ามาเมืองไทยในปี 1980 ถึง 3 ครั้ง ซึ่งการเข้ามาไทยในแต่ละครั้ง เพลงเวียนเกอรัคจะได้รับความสนใจจากสื่อไทยในการทำข่าวเป็นพิเศษ

1. เพลงเวียนเกอรัคในทัศนะของสื่อไทยก่อนกำหนดการเดินทางมาเยือนไทยอย่างเป็นทางการ (เดือนมีนาคม-ก่อนวันที่ 17 พฤษภาคม 1980)

1) เพลงเวียนเกอรัครัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนาม หรือ เพลงเวียนเกอรัครัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนามคนใหม่ และเพลงเวียนเกอรัครัฐมนตรีต่างประเทศดาวรุ่งจะเดินทางมาเยือนไทย

หลังจากเพลงเวียนเกอรัคเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของเวียดนาม ในเดือนกุมภาพันธ์ 1980 โดยก่อนหน้านี้เพลงเวียนเกอรัคจะเดินทางมาเยือนไทยอย่างเป็นทางการในช่วงกลางเดือนพฤษภาคม 1980 นั้น พบว่าในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม 1980 เป็นต้นมา หนังสือพิมพ์ไทยหลายฉบับเริ่มจะมีการกรรณการข่าวเกี่ยวกับเพลงเวียนเกอรัคเป็นครั้งแรก ซึ่งก่อให้เกิดการรับรู้ว่า เพลงเวียนเกอรัคเป็นใครและมีวัตถุประสงค์การมาเยือนไทยด้วยเหตุผลใด เช่น

“เมื่อวันศุกร์ที่ 7 นี้ กระทรวงต่างประเทศไทยแจ้งว่านายเหงียนโก๊ตช์ รัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนาม (ขีดเส้นใต้โดยผู้วิจัย) จะเดินทางมาเยือนไทยในเดือนหน้านี้ เพื่อหารือกับรัฐบาลไทยในปัญหาอินโดจีน และนายเหงียนโก๊ตช์จะยื่นข้อเสนอจัดการประชุมระหว่างอาเซียนกับประเทศอินโดจีน เพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ในภูมิภาค...”
(Matichon, 1980, 8 March)

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหงียนเกอชัคในช่วงแรกของหนังสือพิมพ์มติชนให้รายละเอียดว่า เหงียนเกอชัคคือรัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนาม จากนั้นจะบอกเหตุผลการมาเมืองไทยของเหงียนเกอชัค ซึ่งดูเหมือนมติชนจะเป็นสื่อฉบับเดียวที่นำเอาภาพถ่ายของเหงียนเกอชัคมาประกอบการรายงานข่าวเพื่อให้ผู้อ่านรู้จักใบหน้าของเขา และก่อนหน้าที่เหงียนเกอชัคจะเดินทางมาเยือนไทยในฐานะแขกของรัฐบาลไทยเพียง 1 วัน หนังสือพิมพ์มติชนโดยคอลัมน์ “โตะข่าวต่างประเทศ” ก็ได้นิยามความเป็นเหงียนเกอชัคเพิ่มเติมว่า “เหงียนเกอชัคเป็นรัฐมนตรีต่างประเทศดาวรุ่ง” ของเวียดนามและเขาพร้อมกับคณะจะเดินทางมาเยือนไทย (Matichon, 1980, 17 March) สะท้อนให้เห็นว่า เหงียนเกอชัคคือบุคคลที่น่าจับตามอง นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองการทูตในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความสำคัญของกรุงเทพฯ และกัวลาลัมเปอร์ ตลอดจนวิเคราะห์การทูตของเหงียนเกอชัคและความสำคัญในการเยือนประเทศไทยของเขาในช่วงเดือนพฤษภาคม นอกจากมติชนจะแสดงทัศนคติต่อเหงียนเกอชัคตั้งข้างต้น ในส่วนของหนังสือพิมพ์สยามรัฐก็ได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหงียนเกอชัคเช่นกัน ซึ่งสยามรัฐได้ให้รายละเอียดไม่ต่างกับการนำเสนอข่าวครั้งแรกของหนังสือพิมพ์มติชนเท่าใดนัก เพียงแต่ได้ขยายความเกี่ยวกับเหงียนเกอชัคเพิ่มว่า “เหงียนเกอชัคเป็นรัฐมนตรีต่างประเทศคนใหม่ของเวียดนาม” และมีกำหนดการหารือกับเจ้าหน้าที่ไทย (Siamrath, 1980, 8 March)

จะเห็นว่า ชื่อเสียงของนายเหงียนเกอชัคนั้นเริ่มเป็นที่สนใจของสื่อไทยภายหลังการเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนามได้ไม่นาน

เห็นได้จากการพยายามนำเสนอข่าวระบุตัวตนว่าเหงเวียนเกอรัคเป็นใครหรือมีวัตถุประสงค์ของการมาเยือนไทยด้วยเหตุผลใด ทั้งนี้ ความสำคัญของเหงเวียนเกอรัคยังคงได้รับความสนใจจากสื่อไทยอย่างต่อเนื่องนับแต่เดือนมีนาคมเรื่อยมาจนกระทั่งถึงเดือนพฤษภาคม 1980 แม้จะมีระยะห่างของการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเขาก็ตาม ที่น่าสนใจคือ ความสำคัญของเหงเวียนเกอรัคต่อไทยได้รับการพูดถึงอีกครั้งในช่วงเดือนเมษายนเห็นได้จากมีนักข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเดินทางไปสัมภาษณ์พล.อ.อ.สิทธิ เศวตศิลา รัฐมนตรีต่างประเทศไทยที่กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อต้องการทราบหมายกำหนดการเดินทางมาเยือนประเทศไทยที่แน่ชัดของเหงเวียนเกอรัคหลังจากมีการเสนอข่าวว่า เขาจะมาประเทศไทยในเดือนเมษายน 1980 โดยเฉพาะการแสดงความวิตกกังวลของผู้สื่อข่าวไทยที่ต้องการทราบถึงจุดยืนของไทยหากได้พบปะกับนายเหงเวียนเกอรัคแล้ว สะท้อนได้จากบทสัมภาษณ์ของพล.อ.อ.สิทธิ เศวตศิลาซึ่งได้ชี้แจงต่อผู้สื่อข่าวว่า “นายเหงเวียนเกอรัคจะมาเยือนไทยช่วงกลางเดือนพฤษภาคมหลังจากที่เขาไปเยือนมาเลเซียแล้ว” (Thairath, 1980, 15 April) และ พล.อ.อ.สิทธิ เศวตศิลาได้ย้ำถึงจุดยืนของไทยต่อปัญหากัมพูชาว่า

“...เรา (ไทย) ยังยืนยันรับรองรัฐบาลพล พตอยู่ นอกนั้นเรายังช่วยหาเสียงให้ประเทศต่างๆ สนับสนุนรัฐบาลพลพตด้วย ส่วนปัญหาเขมรนั้น เรายังมีนโยบายเช่นเดิม คือ ทหารต่างชาติต้องถอนออกจากเขมร...” (Thairath, 1980, 15 April)

อย่างไรก็ดี ในวันที่ 11 พฤษภาคม 1980 นายเหงเวียนเกอรัคได้มีโอกาสแวะพักประเทศไทย 1 วัน หลังจากการเยือนประเทศมาเลเซียอย่างเป็นทางการเพื่อรอเที่ยวบินไปเยือนสาธารณประชาธิปไตยประชาชนลาว ในวันดังกล่าว นายหวางบ่าวเฉินเอกอัครราชทูตเวียดนามประจำประเทศไทยได้มาต้อนรับ แม้จะมีผู้สื่อข่าวมารอทำข่าวแต่นายเหงเวียนเกอรัคไม่ยอมตอบคำถามใดๆ ตอบเพียงสั้นๆ ว่า การเยือนมาเลเซียผลเป็นที่น่าพอใจ เขาวกกล่าวว่า จะเปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวซักถามได้เมื่อถึงกำหนดมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ (Matichon, 1980, 12 May)

จะเห็นได้ว่า จากสถานการณ์ที่เวียดนามบุกยึดกรุงพนมเปญและจัดตั้งรัฐบาลเฮง สัมรินขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อนโยบายโดยตรง ทำให้นายเหงวียนเกอธัค ผู้เข้ามารับตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนามเพื่อรับมือกับปัญหาดังกล่าวได้ได้รับความสนใจจากนานาประเทศและโดยเฉพาะสื่อไทย ตลอดจนมีการรายงานข่าวที่แฝงไปด้วยความวิตกกังวลต่อท่าทีของรัฐบาลไทยว่า จะสนับสนุนกัมพูชาฝ่ายใด อย่างไรก็ดี สังเกตได้ว่าการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหงวียนเกอธัคในช่วงแรกจะเป็นเพียงการรายงานข่าวข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเหงวียนเกอธัคซึ่งส่งผลต่อการสร้างการรับรู้แก่คนอ่านว่า เขาคือใครและการมาเยือนไทยของเขาสำคัญอย่างไร ขณะที่บุคลิกภาพส่วนตัวของเหงวียนเกอธัคจะยังไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ทั้งในแง่มุมมองหรือลบ แต่อย่างน้อยชื่อ “เหงวียนเกอธัค” ก็บ่งบอกถึงความสำคัญของเขาในบริบทการเมืองภูมิภาคและต่อสถานการณ์การเมืองไทย ณ ห้วงเวลานั้น

2. เหงวียนเกอธัคในทัศนะของสื่อไทย ระหว่างการเยือนไทยอย่างเป็นทางการวันที่ 17 - 20 พฤษภาคม 1980

เหงวียนเกอธัคมีกำหนดการเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาลระหว่างวันที่ 17 - 20 พฤษภาคม 1980 โดยกำหนดการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของเขาได้ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์หลายฉบับในที่นี้ผู้วิจัยจะขอเลือกหยิบยกเนื้อความจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับลงวันที่ 16 พฤษภาคม 1980 เพื่อให้เห็นภาพภารกิจของเหงวียนเกอธัคในประเทศไทย ดังนี้

“นายเหงวียนเกอธัคจะเดินทางมาถึงกรุงเทพในวันที่ 17 พฤษภาคม เวลา 17.00 น. โดยสายการบินลาว วันที่ 18 พฤษภาคม นายเหงวียนเกอธัคเดินทางไปพักผ่อนที่พัทยา วันที่ 19 พฤษภาคมจะออกจากพัทยา กลับเข้ากรุงเทพและเข้าปรึกษาหารือข้อราชการกับพล.อ.อ.สิทธิ เศวตศิลา รัฐมนตรีต่างประเทศไทยที่กระทรวงการต่างประเทศ วันที่ 20 พฤษภาคม นายเหงวียนเกอธัคจะเข้าเยี่ยมคารวะพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี จากนั้นจะพำนักอยู่ในประเทศไทยอีก 2 วัน โดยวันที่ 21 พฤษภาคม เวลา 17.00 น. จะให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนอย่างเป็นทางการที่โรงแรมเอราวัณ และวันที่ 22 พฤษภาคม เตรียมกลับเวียดนามก่อนเที่ยง” (Siamrath, 1980, 16 May)

1) เพลงเวียนเกอรัคแจกมิตรภาพ

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 1980 เวลาประมาณ 17.25 น. เพลงเวียนเกอรัค ได้เดินทางมาถึงไทยในฐานะแขกของกระทรวงการต่างประเทศไทย โดยมี พล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พร้อมด้วย นายโกศล สินขวานนท์ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงฮานอยและเจ้าหน้าที่กรมพิธีการทูตเดินทางไปต้อนรับที่ท่าอากาศยาน ในวันแรกที่เดินทางมาถึงเพลงเวียนเกอรัคไม่ได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวแต่อย่างใด เพียงแถลงการณ์แสดงความยินดีที่ได้มาเยือนประเทศไทยและกรุงเทพฯ เข้าย้ำแต่เพียงว่าการมาครั้งนี้เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับไทย ทำให้ในวันรุ่งขึ้นหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เช่น มติชน ไทยรัฐ เสียงปวงชน ดาวสยาม และเดลินิวส์ ต่างก็ได้รายงานข่าวเกี่ยวกับ เพลงเวียนเกอรัคตามสถานการณ์ที่เป็นจริงซึ่งแฝงไปด้วยทัศนคติที่เป็นบวกต่อ เพลงเวียนเกอรัค สังเกตจากการใช้คำขยายการพาดหัวข่าว เช่น แจกมิตรภาพทันที และชื่นชมไทยต้อนรับอบอุ่น เป็นต้น

“...รู้สึกดีใจที่ได้มาเยือนประเทศไทยและกรุงเทพฯ อันสวยงาม ซึ่งมีความรักต่อแขกที่มาเยือน ข้าพเจ้าขอส่งความคารวะมิตรภาพ อันร่าร้อนของรัฐบาลและประชาชนของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมาถึงรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และประชาชนชาวไทย” (Matichon, 1980, 18 May)

“นายเหิงยีน โก ชัค กล่าวว่า รู้สึกดีใจอย่างสุดซึ้งที่ได้มาเยือนแผ่นดินไทย การมาครั้งนี้ได้นำมิตรภาพอบอุ่นของรัฐบาลและประชาชนเวียดนามมาฝากประชาชนชาวไทยด้วย และหวังว่าการมาเยือนครั้งนี้จะสร้างความเข้าใจ สร้างมิตรภาพระหว่างไทย-เวียดนาม พร้อมกับสร้างสันติภาพและความมั่นคงแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงด้วย” (Daily Mirror, 1980, 19 May)

2) เหวียนเกอธัคป่วยท้องร่วงกะทันหัน

ในวันที่ 18 พฤษภาคม 1980 ซึ่งเป็นกำหนดการที่เหวียนเกอธัคจะต้องเดินทางไปพักผ่อนที่พัทยาและเข้าพักที่โรงแรมรอยัลคลิฟฟ์ แต่ปรากฏว่าเหวียนเกอธัคป่วยด้วยโรคท้องร่วงกะทันหันทำให้ต้องงดรายการต่างๆ ที่พัทยา เช่น งดการรับประทานอาหารเย็น ซึ่งนายอรุณ ภาณุพงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ เป็นต้น ต่อมา มีบุคคลสำคัญเข้าเยี่ยม เช่น นายผดุง ปัทมะสังข์ อธิบดีกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศ และนายแพทย์วีทิจ วิรานุวัตต์ คณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เข้าตรวจดูอาการและกล่าวว่า พักผ่อนวันเดียวก็หาย ในส่วนอาการป่วยของนายเหวียนเกอธัคก็ได้รับความสนใจจากผู้สื่อข่าวจากหลายสำนักพิมพ์ ซึ่งโดยมากจะนำเสนอข่าวตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับอาการป่วยของเหวียนเกอธัค

“นายเหวียนโกธัค ได้เกิดล้มป่วยด้วยโรคท้องร่วงอย่างกะทันหัน ซึ่งทำให้หมายกำหนดที่จะเดินทางไปพักผ่อนที่พัทยาของนายเหวียนโกธัค ในตอนเช้าวันที่ 18 พฤษภาคมนี้ต้องงดไป รวมทั้งล้มเลิกการรับประทานอาหารเย็นเป็นการส่วนตัวกับนายอรุณ ภาณุพงศ์ รมช.ต่างประเทศของไทยไปด้วย” (Daily Time, 1980, 19 May)

“...รัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนามต้องเลื่อนกำหนดการเดินทางไปพักผ่อนที่พัทยาอย่างกะทันหันเนื่องจากล้มป่วยด้วย “โรคท้องร่วง” แต่นายแพทย์วีทิจ วิรานุวัตต์ คณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเข้าตรวจอาการที่โรงแรมเอราวัณแจ้งว่าเป็นการท้องเสียกะทันหัน และคาดว่าพักผ่อนเพียงวันเดียวก็หาย” (Siamrath, 1980, 19 May)

3) เพลงเวียนเกอรัค: “ชุดสันติภาพแห่งฮานอย” “คิซซิงเจอร์แห่งฮานอย” “นักการทูตที่ใจเย็นที่สุด” “อารมณีสุนัขฮานาน” “เป็นคนสุภาพ” “เพลงเวียนเกอรัคเป็นคนตรงไปตรงมาและเป็นคนจริงใจเปิดอก”

ในวันที่ 19 พฤษภาคม 1980 พล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยได้พบปะหารือกับนายเหงียนเกอรัคอย่างเป็นทางการ การพบกันครั้งนี้ได้มีเจ้าหน้าที่ของทั้งสองฝ่ายร่วมด้วย โดยฝ่ายไทยมีนายอรุณ ภาณุพงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ม.ร.ว.เกษมสันต์ สโมสร เกษมศรี ปลัดกระทรวงฯ นายโกศล สินธุวานนท์ ทูตไทยประจำเวียดนาม และนายศักดิ์ทิพย์ ไกรฤกษ์ เลขาธิการรัฐมนตรีย เป็นต้น ในส่วนฝ่ายเวียดนามมีบุคคลสำคัญที่เดินทางมาร่วมกับเหงียนเกอรัค เช่น นายโควักเดียน (ตามข่าว) อุปทูตฝ่ายการเมือง นายเหงียนวันเติ้ฟ นายโงเฮือง นายเหงียนวันซัง นายหลัว ว็อกเป่า และนายตรันว็อกเลี่ยน² เป็นต้น หลังเสร็จสิ้นการประชุม นายอรุณ ภาณุพงศ์แถลงเพียงเล็กน้อยว่า แม้การประชุมจะมีเรื่องหนักๆ ที่จะต้องพูดกันแต่บรรยากาศเป็นไปด้วยดี ในที่ประชุมเน้นเรื่องปัญหากัมพูชาแต่ทั้งสองฝ่ายมีจุดยืนในประเด็นดังกล่าวต่างกัน โดยฝ่ายไทยเสนอให้เวียดนามถอนทหารออกไปจากกัมพูชา เนื่องจากไทยมองด้านที่ตนได้รับผลกระทบจากปัญหาผู้ลี้ภัยและไทยไม่ต้องการยุ่งเกี่ยวกับเรื่องราวของประเทศเพื่อนบ้านที่ขัดแย้งกัน (หมายถึงจีนกับเวียดนาม) และปัญหากัมพูชาคือผลกระทบกระเทือนความมั่นคงของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค ขณะที่ฝ่ายเวียดนามมองปัญหากัมพูชาเป็นความขัดแย้งระหว่างจีนกับเวียดนามโดยตรง (Matichon, 1980, 20 May) เมื่อทั้งสองฝ่ายมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ดังนั้นข้อเสนอเพื่อหาทางแก้ไขสถานการณ์ในกัมพูชาจึงไม่มีในที่ประชุม (Thairath, 1980, 20 May) โดยทั้งสองฝ่ายยืนยันจะเจรจากันใหม่ (Daily Time, 1980, 20 May) และเวียดนามได้เชิญพล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลาไปเยือนเวียดนามซึ่งทางไทยตกปากรับคำจะไปในเดือนสิงหาคมแต่ยังไม่กำหนดวันแน่นอน

² รายชื่อของบุคคลสำคัญของฝ่ายเวียดนามนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจากเนื้อหาของข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ จึงไม่ได้ถ่ายเสียงเป็นภาษาเวียดนามที่ถูกต้อง

น่าสนใจที่ว่า แม้การพบปะระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศของเวียดนามและไทยจะหาทางออกไม่ได้เนื่องจากจุดยืนของการมองปัญหาภูมิพวชาต่างกัน ทว่าภาพของเหงียนเกอธัคที่ถูกนำเสนอไปภายหลังจากวันที่ 19 พฤษภาคม 1980 พบว่าหนังสือพิมพ์หลายฉบับแสดงทัศนะต่อเหงียนเกอธัคเป็นบวกอย่างมาก สังเกตได้จากการใช้ถ้อยคำที่สื่อถึงเหงียนเกอธัค เช่น “ทูตสันติภาพแห่งฮานอย” “คิสซิงเจอร์แห่งฮานอย” “นักการทูตที่ใจเย็นที่สุด” “อารมณ์สนุกสนาน” “เป็นคนสุภาพ” เป็นต้น³ ซึ่งแนวโน้มเชิงบวกที่ว่านี้ อาจมาจากความสามารถเฉพาะตัวในการจัดการกับปัญหาของเหงียนเกอธัคในเวทีการเมืองระหว่างประเทศจนเป็นที่ยอมรับ ขณะที่ส่วนหนึ่งอาจจะมาจากการได้พบปะหรือพูดคุยเป็นการส่วนตัวกับเหงียนเกอธัคของข้าราชการไทย

“...ชายวัย 57 ปี สูง 5 ฟุต 8 นิ้ว แต่งตัวภูมิฐานด้วยชุดเรียบร้อย ดูสง่าผ่าเผยได้ก้าวออกจากกรตซึ่งมีธงแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามประดับไว้ที่ข้างตัวถึง เขามีนามว่า เหงียนโคธัค ฉายา “ทูตสันติภาพแห่งฮานอย” และ “...มีผู้กล่าวว่า เหงียนโคธัคเป็นผู้นิยมโซเวียตและมีตั้งฉายาของเขาไว้มากมาย อีกฉายาหนึ่งที่ขึ้นชื่อ จากความสามารถของเขาในการเยือนทางไปเยือนประเทศต่างๆ เป็นจำนวนมากทั้งอาเซียนและยุโรปตะวันตก คือ “คิสซิงเจอร์แห่งฮานอย” และในบรรดาผู้สันักตกรณี่ทั้งหลายต่างลงความเห็นว่า เขาเป็นนักการทูตที่ใจเย็นที่สุดในประวัติศาสตร์คนหนึ่งที่เดียว...” (Siamrath, 1980, 20 May)

“...ดร.อรุณ ภาณุพงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แถลงแก่ผู้สื่อข่าวถึงผลการประชุมว่า บรรยากาศในการประชุมครั้งนี้ผ่านไปด้วยดีบรรยากาศทั่วๆ ไปทุกคนยิ้มแย้มให้แก่กัน พร้อมกับเปิด

³ นิยามเกี่ยวกับเหงียนเกอธัคข้างต้น เป็นการนิยามที่ปรากฏในการรายงานข่าวของผู้สื่อข่าวไทย แต่ไม่ได้มีการอธิบายความหมายนิยามเหล่านี้ว่ามาจากแหล่งใดและเป็นเพราะอะไรจึงให้นิยามเช่นนั้น ขณะเดียวกันการนำเสนอภาพเหงียนเกอธัคซึ่งเป็นแง่บวกนี้เกิดขึ้นก่อนที่เหงียนเกอธัคจะแถลงและให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวไทยที่โรงแรมเอราวัณ ในวันที่ 21 พฤษภาคม 1980 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ภายหลังเสร็จสิ้นการเยือนไทยอย่างเป็นทางการแล้ว

เผยถึงนายเหิงยีนโคธัค เป็นคนมีอารมณ์สุนักสนานและเป็นคนสุภาพ
คนหนึ่ง..." (Thairath, 1980, 20 May)

ต่อมาในวันรุ่งขึ้นคือวันที่ 20 พฤษภาคม 1980 เพลงวิทยนเกอธัคได้เข้า
เยี่ยมคำนับพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีที่ทำเนียบรัฐบาล การเข้าพบ
นายกรัฐมนตรีของไทยครั้งนั้น เขาได้นำสาส์นจาก นายฝั่มวันด่ง นายกรัฐมนตรีของ
เวียดนามส่งถึงพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ โดยสาระสำคัญของข้อความในสาส์นนั้น
ฝั่มวันด่งได้ส่งความปรารถนาดีมายังนายกรัฐมนตรีของไทย และย้ำว่าจะปฏิบัติตาม
ข้อบันทึกที่ระหว่างรัฐบาลไทยและเวียดนาม ซึ่งมีไว้ต่อกัน เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม
1976 วันที่ 12 มกราคม 1978 และวันที่ 10 กันยายน 1978 อย่างเคร่งครัด
นอกจากนี้ฝ่ายเวียดนามจะรักษาสัมพันธไมตรีระหว่างไทยและเวียดนามอย่าง
เต็มที่แม้จะมีความยากลำบาก พร้อมกับได้เชิญให้พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
เดินทางไปเยือนเวียดนามด้วย ภายหลังการพบปะกันระหว่างพล.อ.เปรม
ติณสูลานนท์และเพลงวิทยนเกอธัคนั้น พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ได้พบกับผู้สื่อข่าวแต่
เพียงว่า โดยมารยาทอยากให้อฝ่ายเวียดนามแถลงก่อน บรรยายกาศระหว่างเจรจาดี
มาก โดยการเข้าพบพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ของนายเพลงวิทยนเกอธัค หนังสือพิมพ์
หลายฉบับหลายสำนักได้นำเสนอข่าวในประเด็นหลักๆ ที่สอดคล้องกันแม้จะต่างใน
แง่การให้รายละเอียดและวิธีการนำเสนอ (Daily Time, 1980, 21 May; Star Siam,
1980, 21 May; Banmuang, 1980, 21 May, and Matichon, 1980, 21 May)

4) เพลงวิทยนเกอธัค: เพลงวิทยนเกอธัคเหยียดหยาม-ดูหมิ่นไทย ไร้มารยาท ไม่มีวัฒนธรรม

ในเย็นวันที่ 21 พฤษภาคม 1980 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เพลงวิทยนเกอธัค
เสร็จสิ้นภารกิจการพูดคุยกับผู้นำคนสำคัญของฝ่ายไทยแล้ว เพลงวิทยนเกอธัคได้
แถลงข่าวอย่างเป็นทางการครั้งแรกกับสื่อมวลชนไทยที่โรงแรมเอราวัณ โดยเขาเปิด
เผยว่า เวียดนามและไทยมีความเห็นที่ต่างกันอยู่ 2 ประการ คือ การประเมิน
สถานการณ์และมาตรการการแก้ไขสถานการณ์ "เราใช้เวลามากเพื่อหารือทุกปัญหา
ที่เราสนใจ การเจรจากับไทยใช้เวลาถึง 5 ชั่วโมง เมื่อก่อนนั้นเราเจรจากันแบบ

คนหูหนวกแต่เดี๋ยวนี้อาพุดกันอย่างคนเข้าใจ...” นอกจากนี้เขายังเปิดเผยด้วยว่า “มีความนับถือพล.อ.อ.สิทธิ เศวตศิลาเหมือนเป็นพี่คนโต แต่ที่ไม่ยอมไปร่วมประชุม การช่วยเหลือผู้พวยพื้เงินไว้ในปลายเดือนนี้เพราะเรา (เวียตนาม) ไม่เห็นด้วยกับการช่วยเหลือที่มีอะไรแอบแฝง” (Thairath, 1980, 22 May) เหวียนเกอธยังคงเสริมเรื่องเวียตนามกับอาเซียนมองปัญหากัมพูชาต่างกันว่า เวียตนามมองสาเหตุปัญหา มาจากปัญหาเพื่อนบ้านทางเหนือ (จีน) แต่อาเซียนมองว่า ปัญหากัมพูชาคือปัญหาที่ต้องแก้ไข เวียตนามถือความสามัคคีของ 3 ประเทศในอินโดจีนเป็นความเป็นความตายของอินโดจีน แต่อาเซียนมองความสามัคคีของ 5 ประเทศเป็นความเป็นความตายของอาเซียน ดังนั้นเราจะต้องเคารพผลประโยชน์ของกันและกัน นอกจากนี้เขากล่าวยั่วว่า “เราไม่มีความปรารถนาจะแปรประเทศใดให้เป็นกันชนของ 2 กลุ่ม เราพร้อมทุกอย่างที่จะเจรจา เพื่อสร้างหลักการประชาธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนขึ้นในภูมิภาคนี้” ต่อเมื่อผู้สื่อข่าวถามว่า ในเมื่อต้องการสันติภาพในภูมิภาคแล้ว ทำไมถึงยังคงทหารเวียตนามไว้ในกัมพูชาและชายแดนไทยถึง 8 กองพลด้วย ซึ่งเหวียนเกอธกล่าวว่า “ถ้าคุณสามารถพูดให้จีนถอนการช่วยเหลือพลพตได้ เราก็ยินดีจะถอนทหารของเรา” และผู้สื่อข่าวถามอีกว่า ถ้าหากจีนไม่บุกเวียตนาม เวียตนามก็จะไม่บุกไทยใช่หรือไม่ ซึ่งเหวียนเกอธตอบไปว่า “นี่เป็นตรรกะของคุณไม่ใช่ของเรา เราได้ย้ำหลายครั้งแล้วว่าจะไม่บุกไทย” (Matichon, 1980, 22 May)

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้สื่อข่าวถามถึงเรื่องการรับรองรัฐบาลเฮง สัมรินของเวียตนาม นายเหวียนเกอธก็ได้ตอบผู้สื่อข่าวไปว่า “รัฐบาลเวียตนามใช้เวลา นานถึง 32 ปีกว่าสหประชาชาติจะรับรองเป็นรัฐบาลที่ถูกต้อง และเมื่อตั้งมาใหม่ๆ 9 ปีแรกมีประเทศรับรองเวียตนามเพียง 10 ประเทศเท่านั้น ขณะนี้ รัฐบาลเฮง สัมรินตั้งมาได้แค่ 9 เดือนเท่านั้น แต่มีถึง 31 ประเทศแล้วที่รับรอง ฉะนั้นไม่ช้าก็เร็ว หรอกที่ทุกๆ ประเทศจะต้องรับรองรัฐบาลเฮง สัมริน” (Thairath, 1980, 22 May)

จากการให้สัมภาษณ์ของเหวียนเกอธข้างต้นซึ่งเป็นการแถลงในที่ประชุมผู้สื่อข่าวก่อนเดินทางกลับเวียตนามเป็นครั้งแรกของเหวียนเกอธ นอกจากจะทำให้เราเห็นจุดยืนทางการเมืองและจุดยืนการมองปัญหาที่แตกต่างของฝ่ายเวียตนามและไทยในประเด็น “ปัญหากัมพูชา” ที่ดำเนินมา ณ ช่วงขณะหนึ่ง

และจะดำเนินต่อมาเกือบทศวรรษ ทว่าคำแถลงบางคำหรือบางประโยคในวันดังกล่าวของเหิงเวียนเกอรัคกลับได้ก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์และไม่พอใจในตัวเขาอย่างรุนแรง สังเกตได้จากการพาดหัวข่าวและรายละเอียดของข่าวที่นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ไทย เนื่องจากการเหยียดหยามเอาบางประโยคหรือบางช่วงบางตอนของเนื้อความที่เหิงเวียนเกอรัคได้ให้สัมภาษณ์มาตีความในทางลบจนก่อให้เกิดปัญหาความเข้าใจผิดเกี่ยวกับตัวเขา เช่น “(เวียดนาม) จะช่วยปกป้องอธิปไตยให้ประเทศไทย” และ “ถ้าไทยต้องการให้เวียดนามถอนทหารก็ให้ไทยไปบอกให้จีนถอนทหารจีนออกจากชายแดนด้านเหนือของเวียดนามเสียก่อน” เป็นต้น

ก. เหิงเวียนเกอรัคเหยียดหยาม-ดูหมิ่นไทยและไร้มารยาท
“...ถนัด คอมันตร์ รองนายกรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นว่าการกระทำเช่นนี้ของนายเหิงเวียนโคธัคเป็นการส่อให้เห็นถึงคำพูดสันดานคนที่เพิ่งเข้ามาสมาคมกับชาติที่เจริญแล้ว โดยไม่รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีของการต่างประเทศ...ผมเห็นว่าเป็นการเหยียดหยามบ้านเมืองของผม ผมยอมไม่ได้ หากเกิดอีกหนอีกจะต้องเอาเข้ากรม. แน่” (Matichon, 1980, 24 May)

“พ.อ. ถนัด คอมันตร์ รองนายกฯ ฝ่ายต่างประเทศได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวที่รัฐสภาถึงเรื่องที่กระทรวงการต่างประเทศของไทยได้ออกแถลงการณ์โต้ตอบ รมต. ต่างประเทศเวียดนาม คือ นายเหิงเวียนโค ธัค ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างเยือนไทยนั้นว่า ตามมารยาทแล้วถ้าบุคคลที่พูดยังอยู่ในประเทศที่กล่าวถึงแล้ว ย่อมไม่พูดจาเช่นนี้ เพราะไม่เพียงแต่เป็นการดูหมิ่น ยังเป็นการเหยียดหยามด้วย...” (Daily Time, 1980, 24 May)

“กรณี รมต. ต่างประเทศออกข่าวจะปกป้องไทย รัฐสภาประชุมลับลับ เหิงเวียนโคธัคก้าวก่ายอธิปไตยของไทย ถนัดสาปส่งถือเป็นการหมิ่น เหยียดหยาม ไร้มารยาท เสนอให้นายกรัฐมนตรีตอบโต้ทันควันแล้ว” (Daily News, 1980, 24 May)

“รองนายกรัฐมนตรีประณามคำแถลงอำลาแบบตีหัวเข้าบ้านของ นายเหียนโก๊ต กรณีอ้างว่า เวียดนามยินดีคุ้มครองอธิปไตยของ ไทยว่าเป็นการแสดงความไม่มีวัฒนธรรมของประเทศเพิ่งเกิดใหม่ ซึ่งผู้เจริญแล้วย่อมไม่พูดกัน จะเสนอมาตรการตอบโต้ให้ทันควัน กว่านี้ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีด้วย” (Siamrath, 1980, 24 May)

“พลโทสัมชัตพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักงานสารสนเทศ กองบัญชาการ ทหารสูงสุดได้เหียนโก๊ต ที่ว่าเวียดนามพร้อมจะปกป้องไทย ถ้าถูกรุกรานว่าเป็นการไ้มารยาททางการเมือง -- “ส่วนมารยาท ทางเมืองก็เช่นกัน เขาไม่ควรพูด ตัวเข้ามาบ้านเขา ไม่ใช่เข้ามาขู่ มาร้พเขา เหียน โก ๊ต ไม่ได้พูดอย่างเปลอ เขาตั้งใจจะพูด เช่นนั้น เขานึกว่าเรากลัวเขา แต่ที่จริงเราไม่ยอมไปเกี่ยวข้องกับ เราไม่ได้กลัวใครเลย ผมเป็นทหารไม่นึกเกรงกลัวพร้อมเสมอที่จะ สู้ถ้าหากเข้ามา ที่คุณณัด คอมนตร์พูดนั้นถูกที่สุด” (Siamrath, 1980, 27 May)

หากพิจารณาจากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหงวียนเกอ๊ต ภายหลังการให้สัมภาษณ์ของเขาก่อนกลับประเทศที่ก่อให้เกิดกระแสการใช้ถ้อยคำ รุนแรงต่อเหงวียนเกอ๊ตในสื่อไทยและนำมาซึ่งผลต่อภาพลักษณ์ของเหงวียนเกอ๊ต กลายเป็น “คนไม่ดี” ในสายตาคนไทยนั้น มาจากการเลือกหยิบยกเอาบางประโยค ของนายเหงวียนเกอ๊ตมาตีความในทางลบจนก่อให้เกิดความเข้าใจผิด นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์บางฉบับยังเลือกนำเสนอเฉพาะบทสัมภาษณ์ของพ.อ.ณัด คอมนตร์ รองนายกรัฐมนตรีและนายทหารนายหนึ่งเท่านั้น แล้วนำมาลงข่าวโดยไม่คำนึงถึง ผลกระทบที่จะตามมา แทนที่จะนำเอาบทสัมภาษณ์จากบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง มานำเสนอ ดังนั้นเมื่อเกิดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเหงวียนเกอ๊ตในเชิง ลบและมีท่าทีบานปลาย ทำให้พล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลาซึ่งได้รับมอบหมายจาก พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีให้ออกมาชี้แจงต่อสื่อมวลชนว่า ตามที่มี

รายงานข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์บางฉบับเกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรีต่างประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 1980 นั้นอาจมาจากปัญหาการแปลภาษาของล่ามซึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ ดังนั้นจะเห็นว่าที่ผ่านมามีการนำเสนอภาพเพลงวิทยนเกอธัคของสื่อไทยค่อนข้างมีความระมัดระวังและคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งยังมีการนำเสนอภาพข่าวเชิงบวกต่อเพลงวิทยนเกอธัคอย่างมาก อย่างไรก็ตาม “ปัญหากัมพูชา” นับว่าเป็นประเด็นอ่อนไหวเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายและส่งผลกระทบต่อไทยโดยตรง ผู้นำเสนอข่าวและผู้เสพยาข่าวจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณในการอ่านข่าวโดยอาศัยบริบทอื่นๆ ประกอบมากขึ้นด้วย

3. เพลงวิทยนเกอธัคในทัศนะของสื่อไทย ในช่วงเดือนมิถุนายน 1980

จากสถานการณ์เวียดนามบุกยึดกรุงพนมเปญในช่วงปลายปี 1978 ส่งผลให้กำลังทหารของประชาชนกัมพูชาส่วนใหญ่หลบหนีมาตั้งฐานปฏิบัติการอยู่บริเวณชายแดนด้านตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งมีอาณาเขตติดกับไทย ในเวลานั้นกลุ่มชาวกัมพูชาที่ต่อต้านการยึดครองของเวียดนาม มี 3 กลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มกัมพูชาประชาธิปไตยหรือกลุ่มเขมรแดงของนายพลพตและนายเขี้ยว สัมพันธ์ กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มแนวร่วมปลดแอกแห่งชาติของประชาชนเขมรซึ่งมีนายซอนซานเป็นผู้นำ และกลุ่มที่สาม คือ กลุ่มแนวร่วมแห่งชาติเพื่อเอกราช ความเป็นกลางและสันติภาพในกัมพูชาซึ่งมีสมเด็จจันโรดม สีหนุเป็นผู้นำ โดยกองกำลังต่อต้านติดอาวุธชาวเขมรที่ทำการต่อต้านเวียดนามและระบอบเฮง สัมรินอาศัยปะปนกับค่ายผู้ลี้ภัยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา เมื่อใดถูกโจมตีจากฝ่ายเวียดนาม-เฮง สัมริน กองกำลังต่อต้านดังกล่าวจะหนีข้ามเข้ามาในเขตแดนไทยเพื่อตั้งหลักเพื่อกลับไปสู้ใหม่ ดังนั้นบริเวณเขตแดนไทย-กัมพูชาจึงกลายเป็นเป้าหมายการโจมตีของเวียดนาม โดยเวียดนามได้ส่งกำลังทหารหลายกองพลมาตั้งมั่นอยู่บริเวณชายแดนด้านตะวันตกเพื่อกวาดล้างทหารกัมพูชาและกลุ่มต่อต้านอื่นๆ (Noiwong, 1998: 65-66)

อย่างไรก็ดี มีเหตุการณ์สำคัญที่กระตุ้นให้ไทยเปลี่ยนท่าทีต่อเวียดนามและส่งผลโดยตรงต่อทัศนคติของสื่อไทยที่มีต่อเพลงวิทยนเกอธัคแปรเปลี่ยนไปในมุขลบโดยเฉพาะเขาได้ถูกสร้างภาพให้กลายเป็นผู้ร้ายในประวัติศาสตร์ไทยในทันที นั่นคือ

ในระหว่างวันที่ 23-24 มิถุนายน 1980 เกิดการรुक้าของทหารเวียดนามเข้ามาในเขตแดนไทยที่บ้านโนนหมากมุ่น อำเภอตาพระยา จังหวัดปราจีนบุรี (เอกสารงานวิจัยอดีตทูตสุรพงษ์ ชัยนาม ระบุว่า บ้านโนนหมากมุ่นอยู่ในอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว) (Chainam, 2016) ซึ่งความรุนแรงของเหตุการณ์วันนั้นได้รับการเปิดเผยภายหลังจากการประชุมสภาเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 1980 โดยพล.อ.อ.พะเนียง กานตะรัตน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมและผู้อำนวยการทหารอากาศกล่าวว่า ฝ่ายเวียดนามเสียชีวิต 75 ราย ส่วนฝ่ายไทยเสียชีวิต 22 ราย นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวยังรายงานถึงปฏิกิริยาที่เกิดจากความกลัวและความตกใจของชาวบ้านละแวกนั้นว่า “...คนไทย 5 ตำบลในบริเวณใกล้เคียงจุดปะทะระหว่างทหารไทย-เวียดนามที่บ้านโนนหมากมุ่น เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 1980 ซึ่งได้พากันขนข้าวของออกไปอยู่ที่อื่น แม้ในตอนหลังจะมีการอพยพกลับเข้าบ้านได้” (Banmuang, 1980, 27 June) ในเวลานั้นนายเหงวียนเกอชัคไม่ได้อยู่ในไทยแต่อยู่ระหว่างการเยือนอินโดนีเซียและกำลังจะเดินทางกลับเวียดนามโดยแวะผ่านไทย (เป็นการเข้าประเทศไทยครั้งที่ 3) เขาเดินทางมาถึงสนามบินดอนเมืองในคืนวันที่ 25 มิถุนายน 1980 และพักอยู่ที่สถานทูตเวียดนามเป็นเวลา 1 วัน และมีกำหนดการบินกลับเวียดนามในวันที่ 27 มิถุนายน 1980 ดังนั้นการเดินทางแวะพักที่ไทยครั้งนี้จึงเป็นการแวะพักที่ไม่เป็นทางการและไม่มีหมายกำหนดการใดๆ ที่จะเข้าพบกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลไทย แต่เมื่อเกิดสถานการณ์ปะทะระหว่างฝ่ายไทยและเวียดนามข้างต้นส่งผลให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยของนายเหงวียนโกชัค เนื่องจากเกรงว่าจะมีประชาชนชาวไทยมาประท้วง ณ สถานทูตเวียดนาม ในส่วนการคุ้มครองความปลอดภัย เช่น การวางกำลังอารักขาสถานทูตเวียดนามซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนวิบูลย์ตลอด 24 ชั่วโมง เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ในวันที่ 26 มิถุนายน 1980 เหงวียนเกอชัคได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในกรุงเทพฯ เกือบทั้งหมด แต่ก็กั๊กไม่ให้นักข่าวหนังสือพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในประเทศไทยเข้าร่วมการให้สัมภาษณ์ โดยอ้างว่า ไม่สามารถตรวจสอบภูมิหลังได้ แต่ฝั่งไทยโดยเฉพาะสื่อไทยตีความว่า นายเหงวียนเกอชัคไม่ไว้วางใจหนังสือพิมพ์ไทย (Banmuang, 1980, 27 June)

ซึ่งผู้วิจัยจะขอหยิบยกบางตอนของบทสัมภาษณ์ของเหงเวียนเกอธซึ่งทำให้เกิดกระแสดต่อต้านในตัวเขา นอกจากนี้ ยังนำมาซึ่งการนำเสนอภาพลักษณ์ของเหงเวียนเกอธในทางลบของสื่อไทยในเวลาต่อมา กล่าวคือ นายเหงเวียนเกอธยืนยันว่า “ทหารเวียดนามปฏิบัติการทางภาคตะวันตกของกัมพูชา ส่วนตัวเขาเองก็ไม่แน่ใจว่าทหารเวียดนามเข้าไปมีส่วนร่วมในการสู้รบที่บ้านโนนหมากมุ่นด้วยหรือไม่” และเขายังว่า “บริเวณนั้นเป็นเขตสู้รบซึ่งมีเส้นเขตแดนที่สับสน เขายืนยันว่าทหารฮานอยไม่ได้ข้ามพรมแดนไทย” (Matichon, 1980, 27 June)

จากสถานการณ์ปะทะกันของฝ่ายเวียดนามและฝ่ายไทยข้างต้นและแม้เหงเวียนเกอธจะให้สัมภาษณ์ว่า เส้นแบ่งเขตแดนของไทยยังมีความสับสนอยู่นั้น แต่ก็ไม่สามารถยับยั้งการประท้วงของประชาชนชาวไทยที่เริ่มตั้งแต่ช่วงเช้าของวันที่ 26 มิถุนายน 1980 เช่น ในเวลา 10.00 น. มีชายไทย 2 คนนำเอาโปสเตอร์ไปยื่นประท้วงที่บริเวณหน้าสถานทูตไทย ต่อมาในเวลา 16.00 น. มีชาวไทยพุทธและชาวไทยอิสลามราว 100 คนซึ่งมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมบางชันได้ยกขบวนกันไปที่หน้าสถานทูตเวียดนามพร้อมชูโปสเตอร์ข้อความโจมตีฝ่ายเวียดนามและอ่านแถลงการณ์ประณามเวียดนาม จากนั้นได้มีตัวแทนสโมสรนักศึกษา 18 สถาบันจัดประชุมร่วมกันที่สหพันธ์นักศึกษามหิดลและร่วมกันร่างแถลงการณ์ชี้แจงแก่ประชาชนให้เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมย้าให้ประชาชนสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อต่อต้านการรุกรานจากต่างชาติ (เวียดนาม) และจะมีการวางพวงหรีดที่หน้าสถานทูตเวียดนามในเช้าวันที่ 27 มิถุนายน 1980 (Matichon, 1980, 27 June)

จากเหตุการณ์ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นรวมทั้งบทสัมภาษณ์ของเหงเวียนเกอธที่อ้างถึงความไม่แน่ใจว่าทหารเวียดนามเข้าไปมีส่วนร่วมในการสู้รบที่บ้านโนนหมากมุ่นหรือไม่ เนื่องจากเขตแดนไม่ชัดเจน ส่งผลให้สื่อไทยได้รายงานข่าวเกี่ยวกับเหงเวียนเกอธในแง่ลบและสร้างภาพเหงเวียนเกอธให้เป็น “ผู้ร้าย” ไม่ใช่ “พระเอก” อย่างที่เข้าใจกัน อีกทั้งยังมีการเขียนพาดพิงถึงเหงเวียนเกอธโดยใช้ถ้อยคำไม่ให้เกียรติสลับกับการให้รายละเอียดของข่าว สะท้อนให้เห็นว่า มุมมองของสื่อไทยที่มีต่อเหงเวียนเกอธได้เปลี่ยนไปในทิศทางที่เลวร้ายลงซึ่งต่างจากการนำเสนอภาพข่าวของเหงเวียนเกอธในช่วงแรก บางสื่อก็ตั้งคำถามเพื่อให้อ่าน

สับสนและสนใจให้คิดไปว่าเหงวยินเกอธัคเหียดหยามไทย มากกว่าต้องการสร้างมิตรภาพ อย่างไรก็ดี การนำเสนอภาพเหงวยินเกอธัคให้กลายเป็นผู้ร้ายในประวัติศาสตร์ไทยได้กลายเป็นการปิดท้ายภาพข่าวเกี่ยวกับเหงวยินเกอธัคในปี 1980 เช่น

ก. เหงวยินเกอธัคพูดเล่นละครแบบหมาจิ้งจอก คายพิษ-ยุแยง
ตะแคงรัว

“พูดเล่นละครแบบหมาจิ้งจอก (ขีดเส้นใต้โดยผู้วิจัย) : นายเหงวยินโก ธัคแจ้งว่าความจริงเขาไม่ได้รับข่าวในขณะนี้ว่าเกิดอะไรขึ้นอย่างแท้จริงตามชายแดน แต่ยืนยันว่าทหารเวียดนามปฏิบัติการอยู่ทางภาคตะวันตกของเขมร แต่ก็ไม่แน่ใจว่าทหารเหล่านี้มีส่วนร่วมรบบรอบๆ บ้านโนนหมากมุ่นหรือไม่ จากนั้นเหงวยินโกธัคก็เล่นลิ้น แสดงละครเป็นฉากๆ ว่าเวียดนามจะรักษาคำพูดที่ว่า จะเคารพอธิปไตยเอกราช และบูรณาการแห่งดินแดนไทยอันเป็นความตั้งใจเป็นเวลานานแล้ว” (Banmuang, 1980, 27 June)

“แล้วนายเหงวยินโกธัครัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนามก็ได้คายพิษออกมาให้เห็นเป็นการยืนยันสมมติฐานของสยามรัฐที่เคยกล่าวไว้ว่า การเดินทางมาเยือนชาติต่างๆ ในอาเซียนในช่วงหลังนี้เพื่อยุแยงตะแคงรัว ให้เกิดความแตกแยกกันภายในกลุ่มอาเซียนเอง ถ้อยคำให้สัมภาษณ์ของเขาในกรุงเทพฯ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมาที่ว่า ไทยต้องการสร้างวิกฤตการณ์ขึ้นเพื่อให้คนสนใจและเพื่อให้เกิดความรู้สึกสามัคคีร่วมกัน เพราะไทยเกรงว่าไทยจะต้องถูก “โดดเดี่ยว” ในปัญหานี้ ไทยต้องการความสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ซึ่งไม่ปรารถนาจะสนับสนุนไทยเท่าใดนัก” (Siamrath, 1980, 28 June)

ข. เพลงเวียนเกอรัคเป็น “ไอ้แกจอมโอหัง” “ทาสผู้ซื้อสัตย์ของ ฟาม วัน ดง” “สมุนรับใช้ของหมီးชาวสังคมนิยม” “นักล่าอาณานิคมยุคใหม่” และสบประมาทคนไทย-ยโสโอหัง

“...ดูกันให้ชัดๆ แล้วจำหน้ากันไว้ให้ดี เขาหละ นายเหิงยน โก รัค รัฐมนตรีต่างประเทศเวียดนาม “ไอ้แกจอมโอหัง” “ทาสผู้ซื้อสัตย์ของ ขุนพลฟาม วัน ดง” ซึ่งเป็น “สมุนรับใช้ของหมီးชาวสังคมนิยม” “นักล่าอาณานิคมยุคใหม่” (ขีดเส้นใต้โดยผู้วิจัย) การเดินทางมาแวะพักไทยชั่วคราวของโครัคจอมโอหังผู้นี้ นับว่ามีเลศนัยอยู่ไม่น้อย เพราะ...” และ “แทนที่โครัคจะมาในลักษณะของความอ่อนน้อมและแสดงความเห็นอกเห็นใจในฐานะมิตรประเทศที่ดี...โดยโครัคให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวที่นั่นในลักษณะสบประมาทไทยอย่างร้ายแรง (ขีดเส้นใต้โดยผู้วิจัย) ว่า “ประเทศไทยกลัวเงาของตัวเอง” หลังจากนั้นก็เดินทางมาไทย และได้ตอบกับส.ส.ของไทยด้วยท่าทีที่ยโสโอหังที่สุด หลายต่อหลายตอนที่โครัคสำรางออกมา ไม่ได้เป็นการประสาทรอยร้าว และสร้างมิตรภาพให้องค์การแม่แต่่น้อย...” (Star Siam, 1980, 30 June)

นอกจากนี้แล้วยังมียังมีการเอาบทสัมภาษณ์ของเพลงเวียนเกอรัคมาตั้งคำถามให้คนอ่านชวนคิดในคำพูดของเพลงเวียนเกอรัคว่าเป็นการหมิ่นคนไทยหรือต้องการสร้างมิตรภาพ

“ไทยไม่เคยมองการณ์ไกล เขาไม่มองอะไรไกลเกินกว่าเดือนกันยาหรือตุลา การมองอะไรไม่ยาวไกลนี้อันตรายมาก พวกคุณคงเล่นหมากรุกเป็น คนที่แพ้มักเป็นคนที่มีมองหากล่วงหน้าเพียงตาสองตาเท่านั้น แต่คนที่ชนะมองหามากหลายชั้น ครับ! มันหมิ่นคนไทยหรือสร้างมิตรภาพ (ขีดเส้นใต้โดยผู้วิจัย) กันแน่??? ใครมีสมองช่วยเก็บไปคิดที่!?” (Star Siam, 1980, 30 June)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องเหวี่ยงเวียนเกอรัคในทัศนะของหนังสือพิมพ์ไทย ปี 1980 พบว่า ทัศนคติต่อเหวี่ยงเวียนเกอรัคของสื่อไทยมีพลวัตทั้ง 3 ช่วงเวลาขึ้นกับบริบทของเหตุการณ์ ซึ่งมาจากปัจจัยภายนอกคือการเมืองในภูมิภาค และปัจจัยภายในคือเหตุการณ์ภายในไทยเอง นอกจากนี้ จะพบว่าการรายงานข่าวเกี่ยวกับเหวี่ยงเวียนเกอรัคจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับกลับแสดงทัศนคติต่อเหวี่ยงเวียนเกอรัคไปในทิศทางเดียวกันหรือแทบจะไม่มีความคิดเห็นที่ขัดแย้ง ทั้งนี้อาจเพราะปัญหาก็พยายังไม่ส่งผลกระทบต่อชนรุ่นแรงต่อไทยในช่วงแรก ทว่าเหตุการณ์บ้านโนนหมากมุ่นในเดือนมิถุนายน 1980 ทำให้สื่อไทยแสดงอคติที่มีต่อเหวี่ยงเวียนเกอรัคชัดเจนยิ่งขึ้นและดูเหมือนจะสอดคล้องกับทัศนคติของผู้นำไทยและหน่วยงานภาครัฐของไทย ณ ห้วงนั้นด้วย ตัวเหวี่ยงเวียนเกอรัคจึงถูกสร้างภาพให้กลายเป็นผู้ร้ายในสายตาสื่อไทย สังเกตจากการที่สื่อไทยใช้ถ้อยคำที่สื่อถึงเหวี่ยงเวียนเกอรัคด้วยคำพุดรุนแรง ดังนั้นภายใต้บริบทแห่งสงครามเย็น อุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งแตกต่างกันของฝ่ายไทยและเวียดนามตลอดจนสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเวียดนามกับกัมพูชาและระหว่างเวียดนามกับจีนอาจจำเป็นต้องถูกนำมาวิเคราะห์ประกอบกันเพื่อให้เข้าใจเบื้องหลังของการนำเสนอข่าวของสื่อไทยที่มีต่อเหวี่ยงเวียนเกอรัคให้ลุ่มลึกขึ้น

References

- Chainam, S. (2016). **Thai foreign policy towards neighboring countries during Cold War period: (A comparative study of five cases)**. Bangkok: The Thailand Research Fund (TRF).
- Hoang Tung. (2003). *Nguyen Co Thach co mat trong doi ngu can bo tung trai thu thach trong lao tu* [Nguyen Co Thach, who face difficulties in prison]. In *Vu Son Thuy va nhieu nguoi* (Eds). *Nha ngoai giao Nguyen Co Thach*. (In Vietnamese) [The minister of foreign affairs, Nguyen Co Thach]. (PP.37-43). Ha Noi: NXB Chinh tri quoc gia.
- Nguyen Van Tran. (2003). *Mot so chuyen ve dong chi Nguyen Co Thach* [Some stories about Nguyen Co Thach]. In *Vu Son Thuy va nhieu nguoi* (Eds). *Nha ngoai giao Nguyen Co Thach*. (In Vietnamese) [The minister of foreign affairs, Nguyen Co Thach]. (pp. 37-43). Ha Noi: NXB Chinh tri quoc gia.

- Noiwong, O. (1998). *Kampucha kap nayobai tangprated khong Thai samai phon aek Prem Tinsulanond*. (In Thai) [Cambodia: Thai foreign policy under the Prem Tinsulanond's Government]. Bangkok: The Thailand Research Fund (TRF).
- Rato, M. (2009). *Kwam khadyaeng tang kanmuang Thai nai tasana khong sue Vietnam (pi 2547-2552)*. (In Thai) [Thai political conflicts through the perspectives of Vietnamese media (2004-2009)]. *Journal of Mekong Societies*, 13(3), 1-32.

Clippings

- Banmuang. (1980, 21 May). *Pham Van Dong song san yuen yan pen mit thi di kap Thai*. (In Thai) [*Phạm Văn Đồng* sent messages to confirm good friendship with Thailand]. [Clipping from Banmuang newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 28 May). *Kha rom Co Thach ta lung chung tong te pak*. (In Thai) [From the speech of *Cơ Thạch*, he must be kicked at his mouth]. [Clipping from Banmuang newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 27 June). *Co Thach yam Thai klua tong kaw ASEAN*. (In Thai) [Co Thach despised Thailand. Thailand is afraid, has to cling to ASEAN]. [Clipping from Banmuang newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- Daily Mirror. (1980, 19 May). *Co Thach jak yahom cheun chom Thai tonrap op un*. (In Thai) [Co Thach praises Thailand for warm welcome]. [Clipping from Daily Mirror newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- Daily News. (1980, 24 May). *Thanat tam ni Yuan*. (In Thai) [Thanat blamed Vietnam]. [Clipping from Daily News newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archive of Thailand.
- Daily Time. (1980, 19 May). *Co Thach puai krathan han ngot pai Phatthaya*. (In Thai) [Co Thach has sudden illness, so he will not go to Pattaya]. [Clipping from Daily Time newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 20 May). *Thai Vietnam cheracha ha chuamong tae lomleo rurang "sitthi" cha pai Hanoi*. (In Thai) ["Thailand - Vietnam was on 5-hour discussion but failed on the "right" to go to Hanoi]. [Clipping from Daily Time newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 21 May). *Cheracha Yuan banyakat chaemsai khun*. (In Thai) [The atmosphere of the negotiation with Vietnam was better]. [Clipping from Daily Time newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.

- Daily Time. (1980, 24 May). **Thanat krot Diat Cò Thạch yarm rai marayart.** (In Thai) [Thanat was angry because Cò Thạch was ill mannered]. [Clipping from Daily Time newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- Matichon. (1980, 8 March). **Nguyen Cò Thạch ma Thai harue panha duan na.** (In Thai) [Nguyen Cò Thạch will come to Thailand to talk over problems next month]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 17 March). **Khaek wan ni.** (In Thai) [Today guest]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 12 May). **Cò Thạch phut yuean Male rapruen di.** (In Thai) [Cò Thạch said visiting Malaysia was smooth]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 18 May). **Cò Thạch yuet wela phammak hok wan lae sang Mitrapab kap Thai tan tee.** (In Thai) [Cò Thạch extended a 6-day stay and established friendship with Thailand]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 20 May). **Chai wela kwaha chuamong mai mi arai mai cheracha panha Khamen rai phon Thai-Yuan to phetron.** (In Thai) [Spending more than 5 hours but there was nothing new. The negotiation on Khmer issue was unsuccessful Thailand - Vietnam was on fierce discussion]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 21 May). **Van Dong song san choen Prem yiap phaendin Vietnam.** (In Thai) [Van Dong sent an invitation to invite Prem to visit Vietnam]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 22 May). **Yam ja rong pleng diw kan tong lerk chuey Pol Pot Cò Thạch Tee Tua ruan kiew thon kam aang chai dan.** (In Thai) [Being in the same side, stop helping Pol Pot is required and Cò Thạch withdrew troops from the border]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 24 May). **Leo phro len lin.** (In Thai) [Fail because of quibble]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 24 May). **Thanat tue o-kart sub laew ra bu pen Kan yiatyam.** (In Thai) [Thanat said it is disparagement]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 27 June). **Rabu Thai mong san lokluang tua eng.** (In Thai) [Specified that Thailand has a short view, deceives itself]. [Clipping from Matichon newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.

- Siamrath. (1980, 8 March). **Rattamontri Co Thach yuean Thai dern na.** (In Thai) [Minister *Co Thach* will visit Thailand next month]. [Clipping from Siamrath newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 16 May). **Phoei maikamnot yuean Thai khong rattamontri tangprathet Yuan.** (In Thai) [Disclosing the program of visiting Thailand of the minister of foreign affairs of Vietnam]. [Clipping from Siamrath newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 19 May). **Nguyen Co Thach hai puay reum perd cheracha kub phai Thai karn pra chum UNO chuay kamen.** (In Thai) [Nguyen Co Thach has recovered from the illness and started to discuss with Thai for objecting UNO Conference on the provision of help to Khmer]. [Clipping from Siamrath newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 20 May). **Thai-Yuan ruam cheracha yok raek.** (In Thai) [Thailand and Vietnam started first negotiation]. [Clipping from Siamrath newspaper]. (Kor/1 /1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 24 May). **Thanat suan Nguyen Co Thach kuy wo hai Yuan kum krong Thai.** (In Thai) [Thanat dispraised Nguyen Co Thach as he boasted that Vietnam would protect Thai]. [Clipping from Siamrath newspaper]. (Kor/1 /1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 27 May). **Bor Gor sungsut to Nguyen Co Thach phut rai marayat thangkan muang.** (In Thai) [Supreme Commander said *Nguyễn Cơ Thạch* had bad political manner]. [Clipping from Siamrath newspaper]. (Kor/1 /1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 28 June). **Khwam phit phlat kong Nguyen Co Thach.** (In Thai) [Nguyen Co Thach's mistakes]. [Clipping from Siamrath newspaper]. (Kor/1 /1980/173). National Archives of Thailand.
- Siangpuangchon. (1980, 18 May). **Rattamontri Vietman yuean Thai.** (In Thai) [The minister of Vietnam visits Thailand]. [Clipping from Siangpuangchon newspaper]. (Kor/1 /1980/173). National Archives of Thailand.
- Star Siam. (1980, 21 May). **"Prem" ja pai Yuan.** (In Thai) [General Prem is going to Vietnam]. Star Siam. [Clipping from Star Siam newspaper]. (Kor/1 /1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 30 June). **Dear Nguyen Co Thach.** (In Thai) [To Nguyen Co Thach]. [Clipping from Star Siam newspaper]. (Kor/1 /1980/173). National Archives of Thailand.
- Thairath. (1980, 15 April). **Nguyen Co Thach ma yuean Thai dern na.** (In Thai) [*Nguyễn Cơ Thạch Nguyễn Cơ Thạch* will visit Thailand this May]. [Clipping from Thairath newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.

- Thairath. (1980, 18 May). **Rattamontri Co Thach Vietnam yuean Thai.** (In Thai) [Co Thach, the minister of Vietnam visits Thailand]. [Clipping from Thairath newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 20 May). **Thach cheracha ruam “Sitthi” thok panha phu opphayop.** (In Thai) [Thach attended negotiation on rights, discussion on problem of refugees]. [Clipping from Thairath newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 20 May). **Thai-Yuan cheracha rai pon.** (In Thai) [The negotiation between Thai and Vietnam was unsuccessful]. [Clipping from Thairath newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.
- _____. (1980, 22 May). **Yuan mai torn tahan chai dan Thai.** (In Thai) [Vietnam did not withdraw troops from Thailand border]. [Clipping from Thairath newspaper]. (Kor/1/1980/173). National Archives of Thailand.

Websites

- Bo Ngoai giao Viet Nam. (2016). **Pho Thu tuong kiem Bo truong Nguyen Co.** (In Vietnamese) [Deputy Prime Minister, Minister of Foreign Affairs], Retrieved January 20, 2016, from http://www.mofahcm.gov.vn/bng_vietnam